

„Soča“ izhaja vsak petek s in velja s pošto prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 4.50
Pol leta „ 2.30
Četrt leta „ 1.20

Pri oznanilih in prav tako pri „poslanicah“ se plačuje za navadno tristo- no vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „
Za več črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 10 soldov v Gorici v tobakarnici v gosposki ulici blizu „treh krogov“ in na starem trgu. — V Tratu v tobakarnici „Via della caserma 3“.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soče“ v Gorici v Mailing-ov tiskarni, naročnika pa opravištvu „Soče“ na Koroški v Sčičah - vi listi št. 255 13 nadst.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri uredništvu.

Vabilo na naročbo.

„Soča“ bo tudi v prihodnjem letu, uredovana v enakem duhu kakor do zdaj, redno izhajala vsaki petek. Vabimo torej prav uljudno vse primorske rodoljube, katerim je v prvi vrsti odmenjena, pa tudi vse druge Slovence, naj se skoro v obilnem številu oglasijo z naročili, se ve, da s priloženo naročnino, katera znaša:

za vse leto 4 gld. 50 kr.
za pol leta 2 „ 30 „
za četert leta 1 „ 20 „

Do zdaj je bila navada, da se je pošiljal list mnogim znanim rodoljubom, tudi če se niso izrekoma naročali, a vsled tega je imelo oskrbnitvo večne sitnosti in nikdar pravega reda. Da se temu v okom pride, sklenili smo pošiljati list za naprej samo tistim, kateri se naroče ter pošljejo ob enem predplačno naročnino vsaj za 1. četert leta. Tako bo bolje za nas in bolje tudi za p. n. naročnike, ker ne bodo pozneje med četertletjem z nevšečnimi opomini nadlegovani.

LASTNIKI „SOČE“.

Državna podpora.

Popisali smo ne davno našo revno in razložili tudi, kako bi se dalo ubogemu ljudstvu pomagati ter v mnogih krajih preteči lakoti v okom priti. Deželni odbor, okrajne politične gosposke (posebno sežanska) in namestništvo v Trstu so se tudi oglasili v namen, da bi visoka vlada in državni zastop z izdatnimi sredstvi in naglo, kar treba, priskrbeli, da se po slabi letini hudo zadetim prebivalcem naše dežele nesrečno stanje, kolikor mogoče, olajša. In skoro je verjeti, da to vzajemno prizadevanje vseh merodajnih faktorjev, katerim morajo biti ljudski interesi v skrbi, ne ostane brez uspeha. To sodimo po vladnem poročilu, katero je spremljalo načrt postave zastran dovolitve državne predplače 60.000 gld. za nakup semenskega žita potrebnim poljem celcem istersk in goriško-gradiškim. Ne da bi smatrali to predplačo za pomen-

ljiv uspeh, niti dovoljeni znesek za izdatno pomoč; kajti, če se bode za 60.000 gld. kupavalo samo semensko žito in delilo mej potrebne poljedelce, potem smo gotovi, da ne dobé naše občine niti 4000 gld. te podpore ali tega posojila, — vse drugo spade na Istrijo. Na Goriškem je zimsko žito — razen morda Krasa — uže povsod posejano; kdor ni imel in si ni mogel o pravem času priskrbeti semena, ga tudi ne bode več sejal. Na celém goriškem Krasu pa težko, da bi potrebovali za ta namen več nego 4000 gld. podpore, oziroma primerno množino žita. Kolikor nam je znano, oglasilo se je do zdaj kakih 25 kraških občin, da se hoté deležiti te državne milosti, v polovici njih ne doseza zaprošeni delež 100 gld. in menda v nobeni ne doseza 400 gld. — Iz polit. okraja goriške okolice, kder je posebno na Kanalskem, v podčavenskih občinah in v Brdih silna revščina, sem ter tja uže zdaj takota v mnogih družinah — ni nobena občina prosila take podpore; pač so pa župani v posebnih poročilih do c. k. okrajnega glavarstva razložili, koliko revežev, nesposobnih si kaj prislužiti, koliko delavnih rok zaslužka silno potrebnih je v vsaki županiji in koliko, pa za koliko časa javnega dela bi potrebovali reveži, da bi se mogli s svojimi družinami ohraniti do prihodnjih pridelkov. Ta poročila so zdaj uže gotovo na Dunaji pri ministertvu za notranja opravila in ker se je zanašati, da je okrajno glavarstvo razmere resnično razložilo — uadejati se je, da izpolni vlada brž ko brž, kar je v zgorej navédenem svojem poročilu do državnega zbora omenila, da ne rečemo obljubila — in kar bomo goriški deželani še le za pravi uspeh svojih prošenj in za izdatno pomoč smatrali.

Finančni odbor, kateri je razpravljaj načrt postave zastran državne predplače 60.000, pravi v svojem dotičnem referatu: Vlada namerava revščini v Istri in na Goriškem v okom priti s tem, da dovoli podpore ubogim, dela nezmožnim osebam, za kolikor jih občine same ne morejo ohraniti, a te podpore imajo biti le za najhujšo silo in za kolikor mogoče kratko dobo odmerjene, — dalje da odmeni predplače za večé javne stavbe, večinoma za delanje cest, da se dá dela zmožnemu prebivalstvu prilika, zaslužiti si potrebnega živeža, in slednjic da dovoli predplačne podpore za nakup semena za pomladansko in zimsko žitno setev, kar se uže izvaja.

Nam je pred vsem na tem, da se ponudi prebivalstvu onih strani naše dežele, kder je revščina naj-

veča in pomoč najnujše potrebna, priložnost, da si samo prisluži, česar potrebuje za življenje, z delom, s takim delom, katero bi občinam, okrajem, deželam in državi koristilo. Kamor pogledamo — posebno v okrajnem delu naše dežele, imamo še povsod, če ne skozi in skozi prav slabe, pa vendar neprilicno izpeljane, slabo vzdrževane in poškodovane državne, skladovne in občinske ceste in marsikatera prekorištna zveza bi se imela še po novih cestah dognati. Kar se tiče državnih cest, o tem smo v zadnjem času uže večkrat priporočali, da bi vlada v najkrajši dobi dala prevravnati na nekaterih mestih ceste, katera drži po sočni dolini, pa tudi vipavsko cesto pri Sempas in Cerničah. Tu in tam je potreba v vseh ozirih velika; cesti ste namreč silno potrebni preuravnave in ljudstvo je še silnejše potrebno zaslužka. A ker za ti cesti — ker sti državni — ne pričakujemo predplač ali posojil, ampak da se predeleti na državne stroške, — vlada pa je v državnem zboru omenila, da namerava dovoliti tudi predplače za javne stavbe in večinoma za ceste, tedaj namimo, da bi se imelo dovoliti take predplače cestnim odborom in občinam za potrebna dela na skladovnih in važnejših občinskih cestah. Prebivalstvo siromašnega Krasa — in po slabi letini enako hudo zadeti Brici nemajo prilicne prilike iskati si zaslužka pri javnih delih na tej ali na oni državni cesti — imajo pa državnim cestam skoro enakako važne skladovne ceste, kateré silno potrebujejo razumne preuravnave. Cesta, katera drži od goriškega mosta skozi Pevmo in potem skozi vsa Brda do državne meje na Idriji, je gotovo prevažna občevanjska žila ne samo za domačo kupčijo z vinom in sadjem, ampak po spoznanji vojaških strokovnjakov tudi iz strateških ozircev za deželno in državno brambo. In ta cesta ne zadostuje v svojem sedanjem stanju vsled mnogih nevarnih strmin nikakor ni lokalnim potrebam, ni višim namenom; mariveč je velika potreba, da se klancem za klancem odstrani in cesti tako vravna, da se v tem oziru ne bode avstrijskim Bricem strmovati, primerjaje svojo cesto z novo krasno cestno mrežo, s katero je sosedna država preprežila italijansku Brda — če smemo tako imenovati deželico mej Idrijo in Nadižo, kder stanujejo naši beneški bratje. Tam imajo pač spralepa ceste, izdelane vse z državno pomočjo. — In tudi na Krasu so nekatere skladovne ceste velike važnosti — vzemimo cesto od krajske meje skozi Naklo in Lokev proti Trstu, cesto mej Sežano in Komnom, ono čez Ravnjak nad Ribepbergom proti Komnu in več drugih. Vse so zelo potrebne,

LISTEK.

Hercegovski samostani.

Ker smo uže pred meseci pogledali v bosensko-hercegovske družine, pogledimo danes pa dragi bralčel z istim pl. Gopčevićem v hercegovske samostane, saj opravljajo samostani v Bosni in Hercegovini še vedno isto službo za vedo i splošno omiko, ktero so opravljali samostani v srednjem veku v družih zapadno evropskih zemljah. Pred vsem moramo povedati, da se nej morda v raznih časih samostanom nikder slabše godilo, nego pod oblastjo carigrayskih sultanov.

Ako so gde v minolih časih vaščani ali pa nekteri redovnici (menihi) sozidali kako cerkev brezi dovoljenja mostarskega vezirja (mestodržca), imel je vezir pravico, da si je izbral dvanajst vaščanov ali pa toliko menihov, ter da jih je kar za eno glavo skrajšal. Zaradi tega skrbeti so morali pobožni krščanje, da so dobili raznim pogajanjem potrebno dovoljenje za zidanje kake cerkve. Pred vsem morali so se v vezirjevem konaku (stolici) dogovoriti, kako visoka, dolga i široka da mora biti cerkev, ter koliko da imajo menihi ali krščanje platiti vezirju za dovoljenje. Navadno sta bila oba pogodnika, namreč krščanje i paša, zvita, i paša je bil tudi potrpen (toleranten), zlasti, kedar je toliko dobil, kolikor je hotel, ali kolikor so

mu krščanje platiti mogli. Ti dogovori bili so potem napisani i kedar je bila cerkev dogotovljena v zmislu dogovorov, to je, kedar je vezir dobil za vsak lakot. cerkvene dolgosti petnajst dukatov, izdal je menihom ali krščanom „ferman“, s kterim jim je dovolil, da smejo božji hram rabiti.

Gledé visokosti i širokosti cerkve bil je paša večkrat prevarjen, ker se je širokost i visokost merila od površja zemlje. Gledé dolgosti cerkve nej se pa dal pašev poslanec, kteri je imel dovršeno cerkev pregledati, tako lahko v kozji rog ugnati. Zlasti takrat, kedar je ta odposlan od zidavcev menj dobil, nego se je nadejal, trdil je, da je vezirjev aršin (lakot) dokaj krajši od krščanskega, ter da je po tem tacem cerkev v vseh obzirih prevelika. Krščanje se pa izgovarjajo s tem, da nejsjo krivi, ako so zidarji krivo dalnatinsko mero rabili; da pa naprave konec vsem prepiron, obljube, da prineso poslancu pašovemu lep dar, če se jim ferman izroči.

Skoraj okoli vseh hercegovinskih cerkvi i samostanov nahaja se nagemilano obzidje. Za brambo so v tem obzidju strelne line (bojnice). Vrh teh lin je pa nagemilano suho zidovje, ktero bi se zrušilo, ako bi hotel je kedo po noči prekoračiti. Glavna vrata so navadno ozka vratca, skozi ktera koma mož za možem lahko gre. Okna samostanske so prav nizka i tako ozka, da menih koma komaj svojo glavo sluzi pomoli. Kakor so revni samostani, siromašne so tudi cerkve. Sredi pravoslavne cerkve visi mestu navad-

nega svečnika z ročni velik obroč, ob kterem visé na deske namalani svete i krilatci božji. Ta obroč imenujo kolo matere božje i je močno spuštvano. Samo duhovnik sme med mašo potenj stopiti, pod njim polagajo se najavetejše posledic polne prisége. Vkljub „hat-humajamu“ od leta 1856, s kterim je bila na Turškem proklcana ravnopravnost ver, nej smel v Hercegovini nobeden samostan ni razobesiti zvonu ni zvoniti. Mestu zvonov rabili so krščanje neko pred samostanom pribito desko, ob ktero je cerkvenec nekotoliko časa tolkel, kedar je hotel ljudi k službi božje vabiti.

Kakor smo uže omenili, so samostani v Bosni i Hercegovini prava vede in omike ognjišca. Če prav je redovnik neoženjen i če prav živi pravoslavni duhovnik z družino svojo med narodom, je vendarle tamonjni kaludjer (menih) dokaj uglednejši od svetnega duhovnika.

Nej temu davno, da nej bilo ni v Bosni, ni v Hercegovini nobene ljudske krščanske šole. Krščanje je mogel po tem tacem, pošlati svojega sina, ako je hotel, da se kaj navadi, samo v monastir (samostan) k menihom. Ker pa po turških postavah nej mogel postati krščanski učenec ni činovnik (uradnik) ni oficir, bil mu je jedini cilj, da postane župnik ali pa menih. Pravoslavni krščanje ustanovili so si pa le v zadnjem času svoje ljudske šole i tako nej ubogi djak (učence) učil se brati iz kake abecede, kakor je pri nas navada, temuč iz cerkvenih knjig, ktera so mu ka-

da se v duhu napredka sedanje dobe kategorično popravijo, prevravnajo in predelajo. A okraj, cestni odbori, občine ne morejo tega v sedanjem žalostnem položaju iz lastnih moči — oni potrel jejo močne podporne roke, katere jim ob onemoglosti deželnega zaloga ne more nihče drugi ponuditi — nego država in to tem več, ker je tudi v znamenitem državnem interesu, da se javni promet po dobrih občevarjskih sredstvih — po dobrih cestah — kolikor mogoče pospeši.

Za ta javna dela bila bi torej državna pomoč na pravem mestu in menimo, da bi okraj in dežela radovoljno sprejeli poročilo za povračilo; saj bi podvzetja pod razumnim in vestnim vodstvom izvršena obrodila bogati sad.

Kakor smo s početka omenili, pride državna predplača 60.000 gld. naše deželi v čisto neznatno korist; zato naj bi nam bila tem radodarnjša, kedar pojde za podelitev obljubljenih predplač za javne, obče koristne stavbe. Do zdaj smo v primeri z Istro še pri vsakej priliki lovili samo drobtinice od skupne državne mize; plačevali smo pa vselej v polni meri in glede državne zvestobe sme se naša grofja ponosno uvrščati med najzanesljiveje kronovine avstrijskega cesarstva. Kari bi ne bilo torej pravično, da nam tudi država zdaj, ko smo brez svoje krivde prišli v tako hude stiske in nadloge — ponudi ne samo mezina — ampak celo krepko roko — to je tako izdatno pomoč, da srečno prebijemo sedanje reve in zopet okrepiamo sebi in državi v korist. Za državo bi pač ne bilo dostojno, da bi imela lačne stražarje na svojih mejah, in po našem menjenju bi se moralo vstevati v naglavni greh vsakej vladi, katera bi ne znala tega o pravem času obrniti.

Če smo v tem članku marsikaj pogreli, kar smo že večkrat povedali in razpravljali, storili smo to, ker smo hoteli še enkrat o pravem času opozoriti naše cestne odbore in druge javne zastoje, naj trkajo; naš deželni odbor in politične oblastnije, naj podpirajo, naše državne poslance, naj storé vse, kar morejo, da bode na eni strani našemu ljudstvu pomagano, na drugi strani pa, da se kaj izdatnega stori v povzdigo najvitalnejših interesov naše dežele. — Svesti smo si, da smo izpolnili svojo dolžnost.

Dopisi.

S Tolminskega, 2. dec. (Izv. dop.) (Naše terjatve.) „Zora puca — bit' če dana“; če nas znamenja ne varajo, začne tudi nam Slovincem kmali sijati solnce boljše narodne bodočnosti.

In zares zadnji čas je, da nam dajo narodne pravice, koikor jih uživajo vsi drugi narodi naše mile Avstrije. — Mi ne kratimo družini pravic, pa tudi nočemo biti podlaga „ptujčevi peti“; mi hočemo in želimo ostati zvesti Avstriji, ostati hočemo Slovenci in kot „faktor“ ravnopraven v našem cesarstvu živeti, razvijati se, omikati, da dospemo do prave veljave. — Da se pa to zgodi, treba, da nam naša slavna vlada dovoli pred vsem ravnopravnost slovenskega jezika v šolah.

Ta potreba je vtrjena po naravnih, pa tudi po pedagogičnih zakonih; saj je možno ljudstvo podučiti in izobraževati se le v svojem, ne pa v tujem jeziku. Kdor hoče imeti nemške šole, naj gre na Nemško. Zakaj se pa Nemci na Nemškem slovenski ne uče?

ludjeri tako dolgo prebirali i v glavo tolkli, dokler si nej ubogi djak znanja azbuke (abecede) pridobil. Večkrat se je pripetilo, zlasti, kedar je menih na kacega trdoglavnega učenca naletel, da je učenec vedel vse molitve i molitvice poprej na pamet, nego je brati se navadil. Temu ima se pripisati, da se nahaja v onih zemljah dokaj pravoslavni popov, ki prav pošteno i vestno svojo cerkveno službo opravljajo, če prav brati i pisati ne znajo.

Sploh se pa kaludjer ne trudi, da bi iz svojega djaka kacega učenjaka napravil. Djak je namreč sluga za vse. Za rano mora on prvi ustati, on mora potem nanesti vode iz vodnjaka, mora ogenj zanetati, svoje-mu gospodu kavo skuhati ter mu pomoči, kedar se oblači. On mora drva iz bližnjega gozda domu spravljati, mora pri službi božji služiti, čredo ovac i prascev na pašo goniti i navadno mora tudi vse delalce svojega gospodarja, da i celega samostana nadzirati.

Zivenje v samostanih je po prilici tako, kakor-šno je v bosensko-hercegovskih družinah. Samostana načelnik (pater guardian), i g u m a n imenovan, ima pravice i dolžnosti zadruge domačina. On razpolaga ne samo o delovanju menihov, ker izroči temu hišno nadzorovanje samostana, onemu kako župo (faro) zopet družemu pa dušno pastirstvo v samostanu, — temuč upravlja tudi kakor sam svoj gospodar s premoženjem samostanskim. Menihi ga česte vsem poštovanjem i kaludjer, kateri je kamo na deželo poslan, da človeške duše pase, mora vselej službeno koncem svojih molitvi se pristaviti: „naj milostivi Bog v svojem velicem cesarstvu pomiluje našega igumana.“

Ja bauer Ljudske šole naj bodo izključljivo slovenske. — Tukaj naj se uže otrok uči spoznavati svoj mili materni jezik; naj se ga navadi ljubiti; tako se uže iz ljudske šole širi vednost in omika mej narod; dobre narodne šole so temelj občnemu narodnemu blagostanju. — Ker ima tako šolo skoro vsaka vas — razvidno je uže iz tega, da so namenjene vsemu ljudstvu, vsemu narodu; v teh šolah se otrok nauči brati, pisati, računati in družih znanosti; marljiv mora biti učenec, da si vse to prisvoji, a truditi se mora posebno učitelj, če hoče, da se učenci dobro izurijo. Ta trud je pa izdatno polajšan, ako se otroci podučujejo samo v materinščini. Tega prepričanja so vsi znani pedagogi: ljudske šole imajo dober uspeh, kjer so osnovane čisto na maternem jeziku. — Če se hočem enega jezika dobro naučiti, treba je, da razumim, kar slišim, berem, pišem o raznih predmetih v tem jeziku; vaditi se moram več let v šoli, doma in drugod.

Kako moramo pa terjati od otroka, da se v par letih nauči poleg slovenščine še tako dobro nemščine, da lahko vstopi v srednje šole? — To nij možno; ker se pa v to prisiliti hoče, vidimo tako žalostne nasledke, da otroci najvažnejše zanemarjajo.

Mi vemo, da se nahajajo tudi na kmetih ljudje, ki želijo, da se otroci naučé „nemški“; mi vemo tudi — zakaj.

Pri nas je do sedaj veljala skoro le nemščina, drugi jeziki — posebno slovenski — so bili le za kmeta; bili so pre „gmajn“. Ravnopravnost je bila doma morda stoper v „devetj deželi“. — Povsod je bilo vse le nemški in zopet nemški; kmet je dobival vse spise v nemškem jeziku; želel je znati nemškega, da bi izvedel, kaj odlok zahteva; ker on tega ne more doseči, želel je, da se otrok tega uči. Zdaj so to — tempi passati. (Žalibog, da ne še; na Goriškem uradujejo še vse vladne oblastnije v nemščini ali italijanščini — izjeme so — bele muhe. Op. ured.)

Vsak narod se je zbudil iz narodnega spanja; tudi mi Slovenci se zavedamo svoje narodnosti; tudi mi vemo, da gredó vsem narodom enake pravice. — Mi imamo sicer ljudske šole na narodni podlagi, a kaj nam to pomaga, ko imamo nemške srednje šole? Kar se otrok v ljudski šoli nauči, je podlaga vsej pri- ložnej omiki; pa treba je, da, ko iztopi iz šole, se zmirom še potru-di, da ne pozabi vsega, kar je slišal v šolah. Treba je, da stopi v srednje šole. Tam je pak učni jezik nemški. — Kje je logika?! — Tako ne more ostati. — Zdaj so ljudske šole slovenske, kako se pa zdaj v srednjih šolah godi? Žalostne dokaze imamo za to. Mi menimo, da bi moral biti tudi na srednjih šolah učni jezik slovenski. To je naravno; tako imajo Hrvati, Cehi itd. Zakaj bi mi tega ne imeli?

Zakaj pa mi to terjamo? Ker naša mladina končavši srednje šole — ne zna več popolnoma materinega jezika. Dokler ostanejo srednje šole nemške, kakor do zdaj, tako dolgo ni mogoče terjati od naše mladeži — znanje slov. jezika.

Naše želje so tedaj: Dajte nam poleg slovenskih narodnih šol, tudi slovenske srednje šole, na univerzah pa naj se vsaj nekateri predmeti v materinem jeziku predavajo. To so naše terjatve! Videať consules!

Danilo.

Iz Cerovega, 26. novb. (Izv. dop.) Pošiljaje učni načert slav. c. kr. okr. šol. sveta v Gorico v pregled in poterditev, spremlja naj ga mala opazka, katera naj se blagovoli v „Soči“ ponatisniti.

Kakor smo uže omenili, so menihi jako ugledni možje, mnogo uglednejši, nego svetni duhovniki. Kedar Hercegovac kacega važnejšega sveta, ali kake cerkvene pomoči želi, hiti, nikakoršne dalje se ne boje, vselej rajše h kaludjerju, nego k popu. Krst, svatba, pogreb, kakor tudi vsaka druga hišna slovesnost je dokaj veljavniši, ako kaludjer, a ne župnik, zbranim krščanom cerkveni blagoslov podeli.

Samostani vzdrževajo se nekaj svojimi dohodki, nekaj pa s prostovoljnimi i s podatki po dolžnosti. Tako daje vsaka zadruga bližnjemu samostanu na leto deset ok žita, ali pa dvanajst piastrov v denarji. Krst stane šest piastrov (šestdeset naših soldov), poroka, pogreb ali pa trebine (osmine) dvajsetštiri groše, navadno blagoslovljenje raznih jedi pa deset piastrov. Izdatnejši so prostovoljni prinesci ljudstva, kajti Hercegovac ne gre nikdar skozi ozka samostanska vratca, ako ne nese sabo kacega darú. Razen tega obhode menihi vsako leto svoje ozemlje i takrat dopadne jim marsikak lep dar zlasti, kedar vodo blagoslove. Po tem tacem zamogo samostanski duhovniki svojemu stanu še precej primerno živeti, a temu nasproti morajo svetni duhovniki, ako se hote preživeti, najtežja kmetovska dela opravljati. Marsikak pop mora sam orati, sam sejati, sam drva domu spravljati, — kaludjer pa, če prav berači od vasi do vasi ne loti se nikedar tako težkih del, kajti njega ne skrbi, kaj bo jutri jedel i pil; saj Bog, ki za tice pod nebom skrbi, skrbi tudi za-nj. Lukavečki.

Učitelj in otroci uže prej z delom preobloženi, udobili so sedaj po novih urnikih in učnih načertih veliko več posla. Pa saj učitelj je pokazal svojo telesno in duševno zmožnost za ta težaven stan; tedaj se ne sm: ustrašiti dela. In res marsikater učitelj ustraši se ne taistega, akoravno terpi v primeri z gg. uradniki gledé dela in plače velike krivice. In še nad to, bogme, boro, boro učiteljsko plačo, spravljajo se, posebno nekateri gg. Kraševci in Vipavci, kedar gre za kako štedanje.

Učitelj, kakor sem uže omenil, telesno krepak, skozi in skozi korenjak, vesel svojega stanu, dasiravno nema časa dvakrat v tednu se jesti ne, uže dela.

Kaj pa otroci? Odkritoserčno Vam povem, čast. gg. predstojniki, da spustim otroke ob avemariji domu. In še to je bosim, na pol nagim otrokom hudo, ko morajo sedaj po zimi i uró, reči „eno uró“ daleč po noči v dežju in mrazu domu hoditi. In tako bom delal toliko časa, ne gledé na nove urnike in učne načerte — saj je tudi družih reči več, katere so le na papirji — dokler sa ne vmislijo v šolo „gas“, otroku pa spremljevalca.

To pa veliko stane in pride na rame našim ubogim uže tako preobloženim kmetom, kateri ne morejo še sedanjim tirjavam zadostiti. Tedaj: naprej ne moremo, nazaj ne smemo. — Potem takem bati se je v resnici, kakor uže kanalski g. dopisnik v „Soči“ št. 45 poroča, šolskega kraha.

To ne pišem nadejaje se zlatega križa ali kaj družega za zasluge; tudi vem, da malo s tem dosežem. Ali vendar moj trud ne bo zastoj, saj bodo vedeli čast. gg. nadzorniki, da, ako se ne spolnijo navedeni pogoji, me pri nadzorovanji po uči v šoli ne dobé.

Kaj pa Vi drugi gg. kolegi, posebno hribovci? Imate uže v Svojih šolah gas? Pazite, da gosp. nadzornik ob 4 $\frac{3}{4}$ ure, reci štiri in tri četerti ure, — ob štirih je pa uže noč — prazne šole ne udobil! Bodite raji odkritoserčni, kakor je Vaš kolega

And. Vertovec, učitelj.

Z Dunaja. (Izv. dop.) S koncertom, ki [se je] veršil 19. nov t. l. v prostornih dvoranah „Blumensäle“ odperlo je „Slavjansko pevsko društvo“ svojo zimsko pevsko saison-o. Kakor navadno bila je tudi ta večer stranska dvorana uže ob osmi uri napolnjena odličnih gostov, med kojimi so posebno pozornost vzbujali, češki državni poslanci dr. Rieger, dr. Šrom, dr. Trojan i Jireček, poljska poslanca Kaminsky i Czelahowsky i slovenski poslanec V. Pfeifer. — Ne-potrebno bi bilo kritizirati posamezne točke programa, ko so se dunajske novine zelo pohvalno izrazile o izidu tega koncerta. Saj družega tudi ni bilo pričakovati, ker Sl. pevsko društvo slovi na Dunaji, i to ne samo pri Slovanih, ampak tudi pri Nemcih, kot eno najpervih. Toraj hočem le v kratkem omeniti posamezne točke. Mogočni zbor „Svoji k svemu“, v kojem se nahaja slučajno Riegerjev mot: „Nedejme se, se je jako dopadal. Zborom „U nas inaczej“ (poljski), „Com ričenko“ (ruski) i „Strunam“ (slovenski) je občinstvo živahno ploskalo. Največo pohvalo pa so želi Zajčevi „Nočni stražari“, „Bosansko-hercegovski napjevi“, koje je vglasil ud Sl. pevškega društva g. Jahoda i Jenkov zbor „Nek dušman vidi“, ki se je s posebnim navdušenjem pel. — Gospodično Elso Wagner-jevo, ki je pela s gosp. S. Weltinger-jem dva dvo-speva in potem tudi samospev iz opere „Salvator Rosa“, khalo je občinstvo po vsakej pesmi večkrat na oder. Njen simpatični glas je poseubo v nižjih legah, jako močen in prijeten. — Občno občudovanje je zaslužil mladi umetnik na gosli konservatorist gsp. St. Kochanowsky. Na Dunaji znani pianist prof. Smetanski igral je jako virtuozno. Po koncertu svirala je vojaška godba v glavni dvorani do 1. ure po ponoči. Slovence bode gotovo zanimalo, da je bila polva točka Ouverture Vilharjeve slovenske opere „Jamska Ivanka“. — Temu koncertu, ki se je tako sijajno veršil, sledil bode meseca decembra drugi, ki gotovo ne zaostane za prvim. — Ker sem uže pri petji, naj mi bode dovoljeno, da spregovorim o zvezdi, ki je pribliščala na muzikalnem obnebbi slovanskem. Ta zvezda je češki skladatelj Anton Dvorak, ki si je naenkrat pridobil slavno ime sé svojo skladbo „Slavjanska rapsodija za orkester“, ki se je igrala uže v Berlinu, Breslau-u in v Pešti in sicer z največim uspehom. V glavrih nemških mestih in celó v Londonu je ta skladba za zimsko muzikalno saison-o na programu. V zadnjem času se je je poprijelo tudi dunajsko filharmonično društvo in slavnoznanu strogi, a nepristranski kritik Ed. Hauslick se jako ugodno izraza o tej skladbi ter prorokuje skladatelju lepo bodočnost; pri tej priložnosti pa mahne po nekaterih nepristranskih (?) kritikih s temi besedami: „Narodna antipatija in politično nasprotstvo, ki se izražata v nekaterih dunajskih sodbah o Dvorakovej rapsodiji pač nista tu na pravem mestu, tudi če bi se smelo v čisto umetniških prašanjih iz tega stalšca soditi“. To so možate besede iz ust poštenega Nemca, kakoršne smo res redkokrat navajeni slišati. Kdaj bodo vendar popolnoma neha'i predsodki nemšk'h kritikov, kadar govore o slovanskih rečeh! — Končno Vam še poročam, da je imela „Slovenija“ v so.oto 22. nov. t. l. svojo četrt

redno sejo, pri kateri je bral g. Škofic svoj jako zanimivi spis „Mertva hčerka“. Glavna točka, predlog o ustanovitvi pravnškega oddelka v „Sloveniji“, morala se je preložiti na prihodnjo sejo, ker nas je obiskalo obilo gostov in je uljudnost zahtevala, da se preide prej ko mogoče k zabavnemu delu. Gosti, ki so nas obiskali, bili so dr. Pogačnik, dr. Kozič s soprogo, Hervaški dijaki pa še dva čudna redka gosta, kojih gotovo nobeden Slovenec ni pričakoval. Bila sta to dva Bošnjaka, kupca iz Serajeva, oba navdušena Slovana, akoravno muhamedanca. Nij-li to čudno? Hadži Husseinovič Aarif (tako je bilo enemu ime) se je celó v gladkem govoru zahvalil za prijazen sprejem ter rekel, da se bode prijetnega večera vedno z veseljem spominjal; obljubil je tudi, da pride k bodočemu komersu, ki se bode veršil 3. dec. na čast Preširnu. Kdo bi si bil pred dvema leti mislil, da bode Bošnjak muhamedanec „Slovenijo“ obiskal! Sic tempora mutantur!

Politični pregled.

Z DUNAJA. — Poslanska zbornica je po večlnevni razpravi sklenila postaviti zoper govejo kugo, po kateri se 1. dan 1882 leta popolnoma zapró avstrijske meje proti Rusiji in Turčiji, od kodver edino se trosi kuga v naše dežele. — Kranjski poslanec g. Adolf Obreza in tovarši so stavili do ministra za deželno brambo interpelacijo o zloglasnem judu Abendrothu, kateri je vabil kranjske in primorske voznike v Bosno in Hercegovino, pa jih je slednjič osleparil za kakih 200.000 gl. poštenega zaslužka. Interpelanti so prašali, kako je mogel c. k. erar temu možu, kateri je nepremožen in v vsakem oziru nesposoben, izročiti tako velikansko podvzetje in sicer brez razpisa ofertov v vladnih in drugih listih — in ali hoče vlada pomagati ali učiniti, da dobé kranjski in primorski vozniki zasluženo voznino? Minister še ni odgovoril na to interpelacijo, katera je vzbudila v zbornici veliko senzacijo.

Ta teden je prišel v razpravo glavni predmet sedanjega zborovanja: vojaška postava. Opozicija, katerej je poročevalec dr. Rechbauer, hoče pri tej priliki dokazati svoje nezaupanje sedanjí vladi s tem, da predlaga, naj se dovoli sedanje stanje vojske, 800.000 mož, samo za eno leto. Toda ker s tem predlogom ne more prodreti, stavil je poslanec Czedit po sklepu liberalnega kluba predlog, naj se sicer dovoli 800.000 mož vojne sile za bodočih 10 let, a v mirnem času naj se zniža število vojakov v aktivni službi na 230.000 mož. Splošna razprava je trajala tri dni, včeraj je končala se sijajnim govorom ministra Horsta, kateri je v 2 uri trajajočem govoru prepričevalno dokazoval potrebo, da se vladni predlog sprejme — nespremenjen. Danes se je začela specialna debata. Prvi §. bo gotovo potrjen po vladnem predlogu, ker zadostuje za njegov sprejem večina glasov; zoper §. 2. pa, kateri določuje, da bi se nabiranje letnega števila vojaških novincev (54.000 mož) dovolilo za 10 let, bodo nekda glasovali vsi centralisti, češ, da se sicer znebó važne ustavne pravice. Ker je ogerska zbornica vojaško postavu že potrdila in ker jo gospodarska zbornica najbrže tudi potrdi ne po sklepu poslanske zbornice, ampak po vladnem predlogu, nadeja se vlada, da se slednjič vdajo tudi ustavoverci, kedar pride načrt iz gospodske zbornice zopet v poslansko. Ob svet ne bo in ob Avstriji tudi ne, če ostanejo ustavoverci pri svoji trn.

Ker se razprava državnega proračuna ne more letos končati, prosila bo vlada, da jej državni zbor dovoli pobiranje davkov in pristojbin v dosedanji meri še v I. četrtletju 1880. — Dr. Vošnjak je v budgetnem odboru poročal o proračunu gledé soli. Sklenilo se je priporočati vladi, naj skrbi za to, da bodo mogli kmetovalci dobivati živinsko sol po ceni.

Delegacije se snidejo 14. t. m., deželni zbori pridejo po najnovejših poročilih najbrže še-le po veliki noči skupaj.

Msgr. Iv. Jak. Della-Bona, rodóm Go-

ričan, je potrjen za knezo-škofa trientinskega, mestni župnik Leiss v Insbruku pa za brik-senskega škofa.

Cesar je pomilostil znanega serbskega rodoljuba dr. Miletiča-a.

Avstrijske kupčijske in colne obravnave z Nemčijo so se naenkrat pretrgale. Pooblaščenci naše vlade so se vrnili s praznimi rokami iz Berlina. Pa se toliko govori o prijateljskih avstrijsko-nemških razmerah!

PEŠTANSKA zbornica je sprejela v petek zakon gledé nabiranja vojaških novincev za leto 1880 in tako tudi zakon o upravi Bosne in Hercegovine, oba zakona sta bila sprejeta v tretjem branji. Nadalje je bil sprejet zakon glede odprave colnega izključenja mesta Brodi, zakon o odpravi pet malih slobodnih luk, zakon o priklopljenji Istre in Dalmacije k skupnemu colni-narstvu.

Za civilno upravo BOSNE in Hercegovine ne bo treba nič plačati iz avstrijske državne blagajne, ker bodo pokrili vse stroške dokodki novookupiranih dežel.

IZ RUSIJE se poroča, da so hudodelske roke 1. t. m. zopet prežile po dragem življenji cara Aleksandra. Ko je ob 11. uri zvečer vha-jal v Bogoč, del moskovskega mesta, vlak s carovimi strežniki in njegovim blagom, odvrnila je močna eksplozija vlak iz tira; en vagon z blagom se je razbil na kose, dva vagona s potovalci, sta sepa zasuknila počrez čez železnični tir. Nobena oseba ni poškodovana. Hišo, v kateri je bila nastavljena mina, so hitro našli in zdaj iztikajo po hudodelcih, kateri so najbrže mislili, da se s tem vlakom pelje car, ki se je bil pa uže malo poprej pripeljal. Cara so še isti večer dostojanstveniki v Kremlinu navdušeno pozdravljali.

V BERLINU so obsedno stanje podaljšali še za eno leto, ker se še vedno bojé socijalističnih rovarij.

NA ŠPANJSKEM so te dni z največo slovesnostjo obhajali poroko avstrijske nadvojvodinje Kristine s kraljem Alfonzom. — Zopet se sliši o velikih povodnjih in doslednih nesrečah.

Domače stvari.

Goriška čitalnica bo imela v saboto dne 13. t. m. svoj letni občni zbor. Na dnevnem redu: tajnikovo poročilo, letni račun in volitev novega odbora.

Obravnave pred porotniki so se včeraj začele pri tukajšnji c. k. okrožni sodnji. Včeraj je sedel na obtožni klopi Josip Grion iz Kormina zastran uboja. Obravnava, o kateri poročimo prihodnjič, je končala z obsodbo zatočenca k smrti na vešalih.

Jutri bo obravnava proti Petru Valentiniču-u iz Zagorja nad Plavami v kanalskem okraju zastran zažiganja. Zapalil je namreč nedavno polne senik tamošnjemu posestniku in županu, g. Andr. Konjedic-u.

Zima je letos sé snegom, burjo in mrazom zaprečila semenj sv. Andreja v Gorici. Od ajdovske strani in s Krasa ni bilo skoro nikogar v mesto, ker je razsajala strašna burja; Furlanijo pa je sneg uže v noči poprej tako hudo zakidal, da si ni nihče upal z vozom na cesto, s „košpami“ pa še manj. Tudi naše mesto je dobilo za semenj debelo sneženo odejo, katero spira južni, zeló neprijetni dež neprenehoma uže drugi dan, pa je še ne bode tri dni kos, če pojde tako naprej. Po ulicah je strašna brulzga; če pa popiha nenadoma Grgarec čez sedlo, potem bomo cepali kakor muhe po opolzlem tlaku.

Iz Ljubljane pa piše Sl. N.: Zima se nam ta teden zbilja ponuja. Uže v nedeljo in ponedeljek se je snega za silo naložilo, vtorek pa je čez noč pritisnil hud mraz; v sredo zjutraj smo ga imeli do 16 stopinj pod 0 in do poludne je živo srebro komaj zlezlo na — 10°; zvečer je pa uže spet odjenjalo in včeraj je bil pravi zimski april: zjutraj debel sneg, potem pa je v prestankih sipalo babje všeno včasih tako gosto, kakor po leti ob hudej plohi dež. Bog ne daj zdaj juga! Na Krasu so bili uže hudi zameti; zaradi njih so morali vtorek tovarne vlake mej Ljubljano in Trstom ustaviti. Na istrske železnici od Divače do Buzeta celo nič niso vozili. Na morju je bil hud vihar in v Trstu — sneg pa taka burja, da se vojaki

niso mogli izkrcati. Dva dni uže tramway nij vozili po mestu.

Cesarica Elizabeta je ljubljanskej bolnici za otroke podarila 100 gold.

Iz primorske drevesnice, kakor druga leta, tako se tudi letos dobi za plačilo pa tudi brezplačno 1 milijon in 80.847 črnega gozdnega lesa (smrekovine, borovine, jelovine itd.); 428.746 listnatih dreves in pa 13.300 sadnega drevja. C. k. ministerstvo kmetijstva je določilo ceno, po kateri naj se prodaja to drevje posameznim gospodarjem ali pa občinam, pa je dovolilo tudi, da se sme revnim občinam in posameznim gospodarjem, ki želijo gozd zarediti, tudi brezplačno dati. Kdor tedaj želi enega ali drugega drevja iz te c. kr. velike primorske drevesnice dobiti za plačilo ali pa brezplačno, naj se obrne do c. k. namestništva v Trstu.

„Concordia.“ V našej lepi Gorici živi precej znamenito število Nemcev, kateri se odlikujejo po inteligenciji in kapitalu. Ne menite, da se šalimo; kajti naši Nemci nabirajo se zares iz omikanih premožnih fabrikantov, tu zastran ugodnih klimatičnih razmer stalno ali začasno naseljenih rodbin večinoma iz viših krogov, razne vrste penzionistov, nekaterih profesorjev, gozdnarskih in posameznih drugih uradnikov itd. Tudi naše domače plemstvo prištevava se večidel Nemcem, ne da bi bilo v obče nemške korenine, ampak menda bolj za to, ker se je nekadašnja nemško identifikovalo z avstrijstvom, kar bi nekateri še dan danes radi videli. Ti Nemci, katere spoštujemo mi kot ljube, v našo deželo dobro došle goste, in če hočete tudi kot sodeželane, ustanovili so si v Gorici pred kakimi 15—16 leti svoje zabavno društvo „Concordia“, katero je imelo najlepšo dobo v svojem početku do leta 1867 ali 68. Takrat je zares cvélo ne samo po obilnem številu svojih članov, ampak tudi po mnogih prav prijetnih zabavnih večerih — pri katerih se je v pravem pomenu besede razvijala nekadašnja priljubljena nemška „Gemütlichkeit“ privabivša celó mnogo domačih goriških rodbin k živahnim veseliam. Pozneje se je društvo nekako prevzelo; vgnjezdila se je bila vanje polagoma neka aristokratska sapa, katera se je čedalje huje šopirila, dokler je razgurala vso staro „Gemütlichkeit“. „Concordia“ je nevedoma začela pojemati, ko se je iz pohlevnih prostorov „pri ogerski kroni“ preselila v mestno središče, v Stabilejeve prostore na Travniku. S početka je društvo zares mislilo, da je s tem zadelo „terno“, in da se zdaj še le prav razvije do popolnega razcvita. V tej zanesljivi nadi je celo svoje prostore razširilo in okrasilo, da je v tem oziru prekosilo vsa druga društva. Vsled tega je „Concordia“ v onem času nekako slovela po svoji zvananji bliščobi — a prave concordiae le ni bilo več. In zato se je jelo število društvenikov — ne množiti — ampak krčiti, da je v novejši dobi padlo uže precej pod sto. Ne prav redno gospodarstvo je menda tudi pritegnilo, da je društvo sledujoč tako osiromašilo, da je nastala neobhodna potreba nagle, izdatne pomoči.

Tistega dne in v istem času, ko je naša čitalnica priredila besedo na korist nesrečim koritniškim pogorelcem, posvetovali so se in konečno so sklepal zastopniki Concordije, kako bi obvarovali svoje osiromašeno društvo pretečega poloma. In kaj so sklenili? No, sklenili so, — Cesar bi ne bil nihče pričakoval, kdor ima še kaj vere v nemško inteligencijo in nemški kapital, — priporočiti se javni radodarnosti.

Kak dan potem so veliki plakati na uličnih voglih v italijanskem jeziku naznanjali, da priredi „Concordia“ z blagodušno pomočjo glavnih moči sedanje italijanske opere in nekaterih glasbenih diletantov in pod zavetnistvom večinoma onih plemenitih gospá, — katere priškrbujejo po svojem prebлагem in požrtovalnem prizadevanji o zimskem času „minještvo“ (najpotrebnejšo hrano) našim mestnim revežem, — velikanski koncert z vstopnino po eden forint. V čigavo korist pojde ta vstopnina, tega sicer niso povedali italijanski plakati; pač so pa razodela nemška društvenikom razposlana vabila, da siromak, kojemu je sila na pomoč pribiti, je „Concordia“ (o kateri teče po vsem mestu govorica, da je do grla zadležena.)

Tedaj, v času, ko vlada po vsej deželi vsled slabe letine največa revščina, ko se povsod nabirajo milodari za nage in stradajoče družine, ko prirerajo druga društva v Gorici in Trstu koncerte v korist isterski siromakom, koritniškim pogorelcem itd., ne vidijo nekateri gospodje v Gorici nobene večje sile, nego pogube rešiti nemško društvo in ne iščejo v ta namen nobene dostojniše poti, nego po javnem koncertu, napravljenem pod patronatom znanih plemenitih dobrodelnic v potrebijati radodarnost goriških meščanov. — Nam se ne zdi ta korak društvenega odbora ni času; ni sedanjih razmeram primeren — najnanje pa, menimo, se vjema z dostojnostjo mogočnega naroda, kateremu je „Concordia“ v Gorici tako rekoč zastopnica.

Koncert je bil v torek, kakor slišimo, prav obilno obiskovan in je donesl kakih 800 gld. skupnega dohodka. Na vprašanje, kako se je zabaval in kako mu je dopadalo, odvrnil nam je nek odkritosrčni Nemeč: „Ja, tes war ein glanzendes Betteiconzert.“

Oderuštvo je sicer dandanes huje razširjeno, nego kdaj poprej, a poznali so je vendar uže v starih časih in zaničevali so vsacega po vrednosti, kdor se je z njim ukvarjal. Nek pridigar je hotel svojim vernim poslušalcem prav živo predočiti grdo te pregrehe. „Ali je kaj čavlijarjev tukaj?“ prašal je oziraje se po množici. „Da!“ odmele se je nekoliko glasov. „Je-li kaj krojačev tukaj?“ „Da!“ — „Mlinarjev? Mesarjev? Tlavcev? Trgovcev? Vsakrat se jih je več ali manj oglašalo: da! „Je-li konjederec tukaj?“ „Kaj bi neki tajil“, ališal se je pohleven glas „saj sem pošten in pravičen, ter opravljam svoje delo tako po ceni, kakor nikdo drugi; tu sem“. — Dobro, povzame pridigar s povzdignjenim glasom: Zdaj pa prašam, je-li kateri oderuh tukaj? Nihče ne odgovori! Vidite torej, to je alabo rokodelstvo, slab posel, kojega se vsakdo sramuje. Povem vam pa, da se jih hudič ne bode sramoval, ampak, kedar pride njih ura, pograbi jih in ponese v peklenško žrelo.

Dunajska borza.

	5 dec.
Enotni drž. dolg v bankovih	68 gl. 55 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	70 „ 35 „
Zlata ruta	80 „ 85 „
1860 drž. posojilo	180 „ 90 „
Akcije narodne banke	843 „ — „
Kreditne akcije	280 „ 75 „
London	116 „ 50 „
Srebro	— „ — „
Napol.	9 „ 305/10 „
C. kr. cekini	5 „ 535/10 „
Državne marke	57 „ 60 „

Otroke odgojiti in prehraniti

prevzame podpisani slovenskega, nemškega in italijanskega jezika teoretično in praktično zmožni učitelj. On prevzame dva ali tri otroke premožnih staršev v popolno odgojo in prehranjenje. Ker je njegova hiša jako priležna in v zdravi legi, ima dvorišče, vrt in prav blizu tudi sadni vrt in vinograd, je gotovo za ta namen jako pripravna. Podpisani boče za to skerbel — in lahko uže naprej zagotavlja — da bodo otroci, tudi če niso posebno nadarjeni, dobro napredovali in da se nauče zraven maternega tudi še enega zgoraj omenjenih jezikov.

Kdor želi kaj več pozvedeti, naj se blagovoli pismeno ali osebno obniti do

Matija Leban-a
učitelja v Ronchi-ju na Primorskem.

Anton Gregorič

„Via Ascoli“ (v Getu) št. 18 od znotraj — v Gorici

sprejema vsako mizarško in tapecirsko delo ter garantuje, da bode dobro in trajno izvršeno.

Prporoča ob enem svojo bogato zalogo hišne oprave (mobilij) tapecirskega blaga in sreal po prav spodobnih cenah.

Dobre, pravične, nepokažene

voščene sveče,

za katere dajejo poročstvo, iz najboljšega čistega čehelnega voska, katere izvrstno lepo in prav počasi goré, prodajata po najnižji ceni.

P. & R. Seemann
v Ljubljani.

ODVETNIK

M. dr. Morpurgo

v Gorici

je preložil svojo pisarnico v hišo Kohen na Koreniji št. 252, II. nadstropje.

!! Skoraj zastoj !!

Zavoljo nedavno na nič prišlo velike FABRIKE ZA BRITANIJA-SREBRNO, oddaje se sledečih 42 KOMADOV, izredno dobrih rečij od BRITANIJA-SREBRNA samo za gl. 6.75, kot jedra četrti del troškov izdelovanja, tedaj skoraj zastoj, in sicer:

- 6 kom. vrlo dobrih namiznih nožev, z ročnikom od britanija-srebra, s pravu angleškimi srebrno-jeklenimi ostrinami.
- 6 kom. jako dahi vilice, britanija-srebro, iz jednega kosa.
- 6 kom. teških žlic za jedi od britanija-srebra.
- 6 kom. žlic za kavo od britanija-srebra, najboljše kvalitete
- 1 masivni zajemalec za mleko od brit-srebra.
- 1 točki zajemalec za juho od britan-srebra.
- 6 podstavkov za nože od britanija-srebra.
- 6 kom. Viktorija-podstavkov, fino izdelanih
- 2 krasna nam. svečnika od britanija-srebra.
- 1 salonski namizni zvonček od britanija-srebra srebrnega glasu.
- 1 precejvalnik za čaj od britanija-srebra, z ročkom ali vesalom.

42 kom. Vseh teh 42 rečij je izdelano iz najkrajnjega britanija-srebra, ki je na celim svetu jedina kovina, katere ostane vedno bela, in se od pravega srebra tudi po 20letnem rabljenju ne more razločiti, ZA KAK SE GARANTUJE.

Naslov in jedini kraj za naročila v c. k. avstro-ogerskih provincijah:
General-Depot der L. engl. Britannia-Silber-Fabriken:
Blau & Kann, Wien, I. Elisabethstrasse 6.

Poslija se proti postnemu povzetju. — Poština za vseh 42 komadov znaša 36 kr. v vse kraje Avstro-Ugerske.

Pri založniku H. Ničman-u v Ljubljani je na svitlo prišla knjiga pod naslovom:

„Slovenska kuharica“

ali navod okusno kuhati navadna in imenitna jedila za 933 jedil, tudi popis kuhinjskega orodja, katero je v vsaki dobri kuhinji potrebno. in pristavek 14 jedilnih listov za vse okoliščine in potrebe.

Spisala in na svitlo dala

Magdalena Pleiweis-ova.

Drugi, pomnoženi natis.

Da so te bukve „Slovenska kuharica“ občinstvu jako potrebne, koristne in priljubljene, dokaz temu je urna razprodaja prvega natisa: ker je pa drugi natis še pomnožen in tudi popravljen z novo in staro vago in mero, upamo da bodo naše slovenske kuharice radostno po njih segale. Cena je mehko vezanim 1 gl. 50 kr., trdo vezanim pa 1 gl. 80 kr.

Podpisani ima na prodaj prav dobro tirolsko

črno vino,

čisto naravno

a ne oddaja je manj, nego po 56 litrov skupaj.

Alojzij Bader.

Novije, sodbe zdrav. veljakov o

Franc - Jožefovem grenkem studencu

FRANZ JOSEF BINTERQUELLE

najuspešnejši grenki vodi:

Prof. dr. pl. Bamberger, Dunaj. Je ena naj-grenkih vod, ki ne prouzroči nobenih zlih nasledkov, tudi če se dalje časa rabi. Dunaj, 1877.

Prof. dr. C. pl. Braun-Fernwald, Dunaj. Prav mnogokrat sem se uže prepričal o znanem naglem in zanesljivem učinku te grenke vode; zato priporočam najtopleje to vodo bolnim gospem. Dunaj 1879.

Prof. dr. Meynert, Dunaj. To vodo rabijo prav hujni dozami se doseže rahli učinek, in pri začetih boleznih v slučajih psych. klinike ovajja pogostoma uzrok bolezni. Dunaj 1879.

Ravnat. c. k. bolnice dr. Lorinser, Dunaj. Wieden. Ta voda je postala znamenita po svoji prijatelji lastnosti, da tudi prav zmerno zaužita brez nadležnih stranskih učinkov zanesljivo pomaga. Dunaj 1877.

C. kr. bolnica Rudolfstiftung, Dunaj, Letno poročilo 1878. Mož z organsko napako na srcu je pil skozi en mesec vsako jutro pol kozarca, voda je vedno enako rahlo učinkala in njemu je bilo prav dobro.

C. kr. občna bolnica, Dunaj. V. zdrav. odd. -sche-ja. „Pri želodčnem in črevesnem kataru, habit zaprtji, brezčestnosti, krvnem zgostitvi, hemoridih, jeternih boleznih in ženskih boleznih so se dosegli izvrstni uspehi.“ 1878.

Dobiva se v Gorici v lekarnici C. ZANETTI, pa tudi v vseh lekarnicah in zalozah mineralnih vod. — Razkazi itd. zastoj po razpošiljalnem vodstvu v Budapešti

Razlaga sv. maše

— po čast. o. Martinu Kahe-mu. Domače in molitvene bukve, 2. natisa, 1879. Kolikor bolj nespodobno se mnogi obnašajo pri najsvetejšem opravilu sv. maše — da se Bogu usmili! ne le mladina, ampak večkrat celó njeni odgojnik, — toliko bolj je želeti, da se nauk o tej veliki skrivnosti razširja med vernike. Omenjena knjiga obsega prelepe in globoko v srce segajoče nauke o tej preimenitni skrivnosti, o nebeški dobroti sv. maše, o vdeleževanju, pobožnosti itd. in kako hudo se pregrešijo tisti, ki se pri tem sv. opravilu nespodobno obnašajo. Razna teh premišljevanj pa so v tej knjigi tudi razne molitve pri sv. maši in druge molitve na 510 straneh. Cena tej — vsega priporočila vredni — knjigi je v pol usnje 1 gl. 20 kr. in v usnje vezane 1 gl. 40 kr. z zlatim obreskom pa 2 gld.

Dobiva se pri knjigotržcu H. Ničman-u v Ljubljani.

Javna izjava.

Blago, prejeto od zapuščinskega oskrbnštva nedavno propale velike tovarnice igrač, prodalo se je za 4. del prave vrednosti. Za neverjetno majhno ceno 2 gld. 85 kr. dobi vsakdo sledečih 58 komadov krasnih igrač, sposobnih za dečke in deklice vsake starosti; pošiljejo se proti postnemu povzetju; to je:

- 1 Pariško Variété-gledišče, prav dično in zanimivo okinčano.
- 1 Čarobno škrinjico, obsegajočo ujetega paša, kateri hoče pobegniti.
- 1 Sv. Miklavža.
- 25 krasnih kinčev za božično drevesce, najnovejše baže.
- 1 kitajca, vedno delavnega in smeh vzbujajočega z mehanizmom.
- 12 krasnih svečnikov za božično drevesce.
- 1 japonski kiosk, umetno delo, obsegajoče kolibrija, ki se giba in prepeva.
- 1 pajacelj, umetno napravljen, zna vsake baže umetnij.
- 1 gozdni škrat, kazoč jezik na poveleje.
- 12 pisanih svečic za razsvetlo.
- 1 punca v kočiji, elegantno oblečena; kedar se vozi, triplja in upije.
- 1 starorimska kočija z vprego.

58 komadov, stane samo gl. 2.95. Po vrhu pa dobi prav

Zastoj in brez doplačila vsak pri prejemu take igraške zbirke 1 darilo obstoječe iz

4 ličnih, v jeklo rezanih slik. Te slike so dobro posnete iz slavni umetniških del in se sposobijo zlasti za okinčanje seban ali pa za darila odraslim. Naročila naj se blagovoljno pošiljajo pod naslovom:

An das Exporthaus international. Waaren,
Wien, Stadt, Heinrichshof, Magazine 8-9.